

NORDIC RESPONSE 2024

Diehtujuohkinvuogádat siviila eiseválddiide ja eará ollislaš suodjalusaktevrraide

Servodatsihkarvuoda- ja gearggusvuodadirektoráhtta (SGD/DSB) lea ovttas Suodjalusain ráhkadan bajitdási siviila diehtujuohkima álbmogii hájrehusa Nordic Response 2024 oktavuodas, (NR24).

Dokumeanta ii leat graderejuvvon, ja sisdoallu sáhtta adnot vuodđun buohkaide geat galget gulahallat hájrehusa ja dan váikkuhusaid birra.

Dasa lassin ferte juohke ovttaskas eiseváldi ja eará ollessuodjalusaktevrrat, ieža defineret galget go, ja vejolaččat movt, sii galget gulahallat iežaset rollaid ja ovddasvástádusa NR24 oktavuodas. Vuodđoprinsihppan hájrehusa ja dan váikkuhusaid gulahallamii, lea ahte relevánta dieđuid galgá almmuhit doppe gos olbmot lunddolaččat ohcet daid.

Jearaldagat diehtujuohkinvuogádaga birra, de váldde oktavuoda Morten Harangeniin, DSB preassaovddasvástideaddji, e-poasttas morten.harangen@dsb.no dehe mob. 41293770.

Hárjehusa duogáš

Dábálaččat lea hárjehus Cold Response čadahuvvon Davvi-Norggas juohke nuppi jagi. Dan rájes go Suopma šattai NATO miellahttun ja Ruotta lea ohcan miellahttuvuoda, de hárjehus lea viiddiduvvon ja molson namas Nordic Response 2024:i.

Hárjehus lea oassin NATO-hárjehusas Steadfast Defenderis Duiskkas, Polenis ja Baltikumas, ja ovttastahtton brihttalaš-jodihuvvon mariidnahárjehusain - Joint Warriorain - mii dáhpáhuvvá mearraguovlluin gaskal Skottlándda, Norgga ja Islándda.

Eanet dieđuid hárjehusa birra gávnnat dás: [Nordic Response 2024](#) (gáldu: Suodjalus).

Boahtteáiggi govva ja áigumuš

Hárjehusa boahtteáiggi govva lea artihkal 5- dilálašvuolta Eurohpás. Dát čujuha dasa mii dábálaččat gohčoduvvo Atlanta-áhpelihttun dahje davvi-atlántalaš

traktáhttan 1949 rájes - mii lei vuodđun NATO álggaheapmái.

Artihkal 5 traktáhtas lea áibbas guovddážis. Das daddjo earret eará ahte "bealit leat ovttaoavilis ahte vearjuduvvon falleheapmi ovtta dahje mángga sin vuostá Eurohpás dahje Davvi-Amerihkás galgá adnot leame buohkaid falleheapmin".

Eambbo traktáhta birra logat dás: [Davvi-atlántalaš guovllu traktáhtta](#) (gáldu: NATO).

Nr24:in háliida Norga ja Nato čájehit dáhtu, návcca ja givrodaga suodjalit iežas territoriaid - ja dainna baldit vašálačča falleheames.

Duođalaš sihkarvuodapolitihkalaš kriissas dahje soađis Norggas, NATO lea dáhkideaddji min sihkarvuhtii. Danin lea dehálaš ovtastuvvon soahteveagaide jámmat hárjehallat Davvi-Norgga galbma, ártalaš dálkkádagas, ja seamma dehálaš Norgga militeara soahteveagaide ja siviila resurssaide nagodit láchit dili, vuostáiváldit ja bargat ovttas ovtastuvvon veahkkesoahteveagaiguin.

NR24 addá nai vejolašvuoda nannet norgga ollislaš suodjalusa, ja davviriikkalaš ollislaš suodjalusovttasbarggu.

Hárjehusguovlu

Olbmuide Norggas lea hárjehus oidnosis Ráhkás ja sis Romssas, ja viidáset nuortadavás guvlui, Áltái ja Gaska-Finnmárkui.

Dasa lassin šaddet ollu doaimmat mearraguovlluin Romssa ja Finnmarkku olggobealde, ja áimmus dáin guovlluin. Suodjalus dieđiha olbmot unnán bohtet dovdat dan.

Galget rádjerasttideami hárjehusat gaskal Suoma, Norgga ja Ruota.

Áigelinjá

Ođđajagimánnu - njukčamánnu: Nordic Response 2024 álggahuvvo juo dál ođđajagimánnus go ovtastuvvon soahteveagat bohtet Norgii veagaiguin, dávviriguin ja fievrruiguin. Soahteveagat doaimmahit dálvehárjehusa, mii mearkaša čadahit militeara soahtedoaimmaid. Dálvehárjehus dáhpáhuvá eanas Romssas.

25. guovvamánu 1.b. - njukčamánu 5.b.: Ovtastuvvon soahteveagat johtet hárjehusguovllu guvlui, vuosttažettiin Áltás ja dan lagas guovlluin. Soahteveagaid eanas sirdet skiippa mielde, muhto muhtumat vudjet iešguđet geainnuid mielde. Njukčamánu 5.b. buot soahteveagat leat joavdan álgoposišuvnnaide.

Mii rávvet lohkat johtolatsihkarvuoda birra dás: [Sihkarvuolta hárjehusas](#) (gáldu:

Suodjalus).

5. – *njukčamánu 14.b.*: Olgohárjehus čađahuvvo. Guovddáš soahtedoaimmat leat čáhce-/nannánveagaid gáddái bidjamat mearragáttiide j.s. vuosttažettiin Hámmerfeasttas ja Návvuona-

guovllus. Váldo soahtehárjehus čađahuvvo Álttás ja lulás guvlui, ja Eanodagas Suomas ja davás guvlui. Dasa lassin plánejuvvo hárjehus Áisároaivvis.

Suodjalusa gulahallanolmmoš: FOH preassavákta epoasttas foh.info@mil.no dahje e-poasttas 404 38 083.

Hárjehusa logut

- > badjelaš 20 000 soalddáha
- > 14 riikka oasseváldit
- > Sulli 110 soahtegirdi, helikopterat ja eará áibmofievrrut
- > Badjel 50 fregáhtta, čázevuole fatnasat ja eará mearrafiievrrut

Logut sáhttet rievdat olgohárjehusa álgima rádjái.

Dieđut johtalusa birra

Hárjehus bohtá áigodagain váikkuhit Romssa ja Finnmárkku johtalussii. Olbmot gávdnet dán birra dieđuid doppe gos dábálaččat gávdnet johtalusdieđuid:

Dás vegvesen.no/trafikk olbmot gávdnet Stáhta geaidnodoaimmahaga johtalusdieđuid. Áppas [Vegvesen trafikk](https://vegvesen.no/trafikk) oaččut bajilgova ja dieđihemiid iežat guovllu birra. Olbmot sáhttet nai čuovvut @VTSnord X:š (ovddeš Twitter) oážžut ođasmahtton johtalusdieđuid.

Olgohárjehusas Suodjalus buktá beaivválaš johtalusodasmahttimiid militeara johtalusa dáfus, sihke NRK guovllusáddagiin ja eará regionála mediain.

Reakšuvnnat hárjehussii

Nordic Response 2024 lea defensiiva ja čađačuovgi hárjehus, mii čađahuvvo internationála šiehtadusvuogádagaid ja geatnegasvuodaid mielde.

Sihkarpolitihkalaš dili geažil, sáhtta anjke vuordit negatiivvalaš reakšuvnnaid hárjehussii, nugo fálska ođđasiid.

Loga eambbo fálska ođđasiid birra dás: [Ná almmostahtát fálska ođđasiid](#) (Gáldu: DSB).

Vákšuma ja áittagova birra Norggas (gáldu: PST)

Mánjga riikkaid vákšunbálvalusain leat doaimmat norgga eatnamis.

PST árvvoštallama mielde ruošša vákšunbálvalusat bohtet ovddastit stuorámuš áitaga Norggas. Amas stáhtaid vákšunbálvalusat sáhttet geavahit ollu iešguđet

metodaid ja váikkuhangaskaomiid Norggas, earret eará cyberdoaimmaid, rekruutteret olmmošlaš gálduid, digitála ja fysalaš sabotášaid ja váikkuhandoaimmaid.

PST háliida singuin galgá váldit oktavuoda jus ovttaskasolbmot dahje doaimmat registrerejit sávakeahtes doaimmaid maid álggaheami duogábealde sáhttá navdit leame stáhtalaš dahje eai-stáhtalaš áittaaktevrraid.

Mii ávžžuhit din beare raporteret dáhpáhusaid birra.

Ekstrema islamisma ja olgešekstremisma vurdojuvvo ovddastit stuorámuš terroráitagiid Norgga vuostá. PST árvvoštallá vejolažžan ahte sihke ekstrema islamisttat ja olgešekstremisttat geahččalit čađahit terrordaguid Norggas.

Čujuhit 2023 Nationála áittaárvvoštallamii mas lea ollislaš čilgehus mot áittagovva Norggas lea.

Loga eambbo dáppe: [Introdukšuvdna nationála áittagovvii 2023](#)

Dás sáhtát váldit oktavuoda PST:in: [Skovvi cavgilit PST:ii](#) dahje ringet telefovnii 23 30 50 00.

Báikkálaš politiijaiguin sáhttá váldit oktavuoda telefovnnas 02800.

Jus fáhkka čuožžilit várálaš dáhpáhusat, de ringe politiijaid heahenummarii 112.

Ollislaš suodjalus ja doalloriikka doarjja

Ollislaš suodjalus leat buot Norgga ollislaš gearggusvuodaresurssat - militeara ja siviila. Dát mielddisbuktá lotnolas doarjuma gaskal Suodjalusa ja siviila servodaga buot kriisaperspektiivvas ráfi rájes sihkarvuodapolitihkalaš kriissa bokte ja sohtái.

Duodalaš kriisadilis dahje verjjolaš konflikttas Suodjalus bohtá dárbbášit eanet resurssaid go maid Suodjalus beaivválaččat dárbbáša, ja dárbbáša siviila doarjaga gálvvuide, bálvalusaide, bargovehkii ja infrastruktuorra dábuheapmái.

Dehálaš dárbbut Suodjalussii leat geaidno-, ruovdemáđii-, mearra- ja áibmofievrrideamit(gullelaš infrastruktuorra) bargoveaga, dávviriid ja váráiduhttimiid sirdimiid várás ja eváhkkui.

Siviila dearvvašvuodabálvalusaid oažžun, eambbo spesialiserejuvvon bálvalusat nugo bajásdoallan- ja inšenevrabálvalusat ja eanet unnit, muhto dehálaš oalgekapasitehtat, nugo ovdamearkka dihte meteorologalaš bálvalusat, bohtet leat kritihkalaččat.

Dárbu šaddá muhtun gálvvuide, mas boaldámušlágideapmi (girdiboaldámuš lea earenoamáš hástalus) vai doarju fievrredanbálvalusaid ja Suodjalusa soahtedoaimmaid, gullet dehálepmosiid searvá.

Sihke siviila lágideaddjit geat veahkehit Suodjalusa, ja vissis muddui Suodjalus ieš, dasa lassin dárbbáša vuodđobálvalusaid nugo fápmolágideami ja eanet siviila IKT-infrastruktuurra ja - bálvalusaid.

Davviriikkalaš ollislaš suodjalus

DSB doaimmaha viiddis vásáhuslonohallama ja diehtujuogadeami norgga ollislaš suodjalusmodealla ja NATO siviila oasi birra eará siviila davviriikkalaš oabbáorganisašuvnnaiguin, earenoamážit Ruotas.

Davviriikkalaš ollislaš suodjalus addá stuora ovdamuniid ja ođđa vejolašvuodaid oktasaččat ávkástallat resurssaid siviila- militeara ovttasbarggus ja davviriikkalaš gearggusvuodas ja oppalaš kriisagieđahallamis. Danin lea strategalaš ja politihkalaš mihttun viidásetovddidit davviriikkalaš ollislaš suodjalusovttasbarggu, ja fádá lea badjin mánggaid davviriikkalaš ovttasbargoarenain, sihke siviila ja militeara bealde.

Erenoamážit doalloriikadoarjaga barggus lea viiddis davviriikkalaš ovttasbargu dehálaš.

Ruota ja suoma NATO miellahttovuohta jáhkkimis mielddisbuktá mii eat šatta dušše vuostáiváldi riikan ovtastuvvon doarjagii - muhto ahte mii fertet ráhkkanit leat riikan mas Norgga bokte addo veahkki Ruttii ja Supmii.

Regionála dásis leat juo Norgga ja Ruota stáhtahálddašeaddjit rádjeguovlluin álggahan ovttasbargu ollislaš suodjalusgažaldagaid dáfus. Dán čuovvulit viidáset.

Davviriikkalaš NATO maid jáhkkimis rievdata sihkarvuodapolitihkalaš deaddoguovllu Norggas, ja mearkkaša ahte eará oasis regionála/suohkanlaš eiseváldedásis eambo bohtet fárrui go dat dábálaš guovllut Trøndelága rájes davás guvlui.

DSB ja Nordic Response 2024

DSB:ii lea NR24 duohta dáhpáhus - ii leat hárjehus. Nu boahtá dilli nai leat eanasoassái siviila aktevrraide ollislaš suodjalusas.

DSB váldobargu NR24 oktavuodas lea fuolahit ovttahttinrolla. Dát mielddisbuktá earret eará:

-> čadahit ovttasdoaimkonferánssaid siviila doalloriikadoarjaga plánema ja čadaheami oktavuodas, ja gulahallama hárjehusa birra.

-> álggahit ja ovttahttit riska- ja rašesvuodabajilgova, nugo vejolaš váikkuhusgeahpideaddji doaimbajilgova.

-> searvat almmolaš diehtujuohkinčoahkkimiidda maid Suodjalus doallá.

-> veahkehit ahte dárbbášlaš dieđut NR24 ja dan váikkuhusaid birra, ollejit báikkálaš eiseválddiide, ollislaš suodjalusa aktevrraide ja earenoamáš ulbmiljoavkkuide. Ovdamearkan ulbmiljoavkkuide leat boazoealáhus, buot doaluid ovddasvástideaddjit (nugo Finnmárkku beanavuodjingilvvut) ja rašes joavkkut (nugo mánát, báhtareaddjit, doaimmashehttejuvvon olbmot ja vuorasolbmot).

-> fysalaččat leat mielde hárjehusas, sihke Suodjalusa iešguđet birrasiin ja preasa- ja diehtujuohkinguovddázis Álttás.